

Naročnina doma na skü-
pni naslov mesečno 2 D,
na posameznoga 2 Din.
50 par

V inozemstvo 6 Din, a i
z M. Listom, M. Ograe-
kom i kalendarom 8 Din.
50 para., letno 100 Din.
Plačati se mora bar me-
sečno naprej.

NOVINI

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo in uprava v
Črevsovcih, Slov. Krajina.
Cena oglasov:
cela stran 800 Din., pol
strani 400 Din. i tak niže.

Popust po dogovori.
Štev. položnice 11806.

Svatbe.

Na današnje nedelo se čte v cerkvi evangelium od svatbe v Kani galilejskoj. Te evangelium pozna največ ljudi. To pa ne zato, kak da bi ga šteli obrniti na svoj največji duševni hasek, nego zato, ar je v njem guč od svatbe, štera se vrši den za dnevom brez kratkoga preseka v adventi i posti, i štere tak rado obiskavle staro i mlado. Pozvačini ali zvači znajo te evangelium celo na pamet i ga večkrat s teškov glavov čtejo ali pravijo gor pri pozvanih na svatbo, posebno, če so pozvali že dosta hiš.

Svatbe ščemo gledati iz dvojega gledišča, verskoga i socialnoga. Ka je svatba? Svatba ali gostüvanje se zove mao, goščenje, štero se vrši po sklenjenom hišnom zakoni. Tak sega to goščenje do samoga Boga, ki je prvi blagoslovo zakon Adame i Eve v raji z naročilom, naj rasteta, se povnožita i napunita zemlo s svojim odvetkom. Kristuš je to od Boga blagoslovleno naravno zvezo moža i žene podigno do najvišje časti, do samoga sebe. Zakoni je najpre dao čast i moč svestva, to je, skopao je v njem vretino za večni žitek. Sedmero vretin napaja duše za večno življenje i edno teh čini sam Jezus v presv. Oltarskom Svestvi, zadnje pa zakon. Gda je zakon podigno na čast svestva, ga je k sebi podigno, s sebov takrekoč v edno vrsto postavio Gospod, i to zato, naj dela po njegovoj moči tisto, ka on dela z svoje bože moči. Svatbe, ki se vršijo po sklenjenom zakoni, na te način pridejo ne samo v bližino Odkupitelovo, nego do njega, vu njega samoga. Pritečejo iz vretine njegove, štera se odprla, gda je Longinus na križi prebodno njegovo Srce i štera se potem pretaka v sedmerih svestvaj. Ta bližina svatbe z Bogom njej naloži iz verskoga gledišča dvojno nalogu i dvojno dužnost: a) ne sme žaliti vretine, iz štere teče i b) v vsakom svati more vužgati globoko poštüvanje do zvišenoga pozvanja hišnoga zakona. Kratko povedano se ta dvojna dužnost tak spuni, če se na svatbaj a) ne dela greh, i b) če se dela kem več dobroga. Samo takša svatba je gledalo, v šterom se vidi zahvalnost stvorenja do svojega Stvoritelja, ki njemu je dao tak zvišeno sredstvo za nastavev človeče družine i njene časne pa večne sreče.

Pa če zdaj vržemo en pogled na naše svatbe, na naša gostüvanja, kakša gledala so? V njih vidimo nešteto grehov pijanosti i nedostojnosti, šteriva vničavata ravno tisto, ka zakon v prvoj vrsti more obsoditi: nedužno dečico. Ka mamo tak pokvarjeno mladino, mladino, ki sovraži vsako dobro i ki strastno obinjavle vsakojaki greh, so krive naše svatbe. Na teh se navči dete na vsako božnijo. V deteče kak vosk mehko srce vtisnejo gostüvanja podoba greha, ne pa jakosti. Na njih se navči dete, naj gleda v prvoj vrsti na telo, na njegove žele, ne pa dušo, štera osramočena čepi za dverami svatbene hiše i jo pobrsava vsaki plesec i vsaka plesalka, vsaki pijanec i vsaka pijanka, pa jo grdi vsaka kumba i prazna reč od nerednoga pila razvezanoga jezika. Žalostna a istinska slika. Nieden stariš, ki lübi svojo deco, jo ne püsti na gostüvanja. Dete naj bo doma pod pazkov i od svatbe naj ma samo falat pogač. Šteroga njemu stariš prinese i šteroga njemu samo te zroči, če prle kaj zmoli za mladi par, ka jiva Bog blagoslovi.

To z verskoga gledišča od svatb. Povejmo par reči tüdi z socialnoga gledišča. Socialna stran svatb je nikaj ne radostnejša od verske strani. Tü rüševina i tam rüševina. Keliko naših

posestev je zaduženih samo zavolo gostüvanj! Milijone so požrle 2—3 dni trpeče svatbe, šterih bremena nosijo i pod njimi ječijo nesamo mladi zakonski, nego še njihova deca, včasi dece deca. Slepó so se zadužavale družine, naj samo „fajn gostüvanje slüžijo“, naj se hvali njihova pijača i skleda, naj se njihova „sneha vöskaže“. Obleka je sprhnela, jelo i pilo se je pozabilo, ostao je pa dug, brez šteroga ne samo ka bilejko bila družina, nego mesto njega bi lejko mela lepo vrednost, če bi se na gostüvanje ta zmetani penez vloži v zemlo ali kakšo drugo dobičkanosno, varno podjetje. To vala za vsikdar, jezerobole pa za današnji grozen čas, gda je teliko siromaštva. Dnesden se vtaplata v jelo i pilo, gda milijoni stradajo, je takša zabljenost surovoga človečega srca, da nieden jezik nema za njo izraza. Jasna je boža zapoved: lübi bližnjega kak samoga sebe... Ka ščete,

ka bi vam včinoi lüdje, včinite vi njim.“ Pa vendar ne damo lačnim jela, nagim obleke, betežnim pomoči, brezdomovinom strehe, gda bi to lejko napravili, nego zmečemo ta te dare v prekmerno jelo, pilo i gizdo. O kak strašno se glasi Kristušovo karanje: „lačen sam bio i neste mi dali jesti, nagi sam bio i ne ste me oblekli.“ —

Zvišenost i svetost zakona nam jasno pove, da more biti goščenje po njem prirejeno nedužno, sveto. Takše je pa samo te, če je kratko, brez greha i če kralüje na njem pobožnost i lübezen do bližnjega. Eden skromni mao zadostuje, ka pa ostane od njega, naj se razdeli siromakom ali obrne na misijone i druge dobre namene. — Svatbe, ki delajo dugé pred Bogom z grehi, med lüdmi pa z posojili, so grobokopi duševnoga i vrednostnoga prepada narodovoga. Naj jih ne pozna več Slovenska krajina.

Brat, sestra!

Osrečüjoča je zavest notrašnje neomahlivosti. Kak mogočno drevo vrh pečine se stavlaš viheri. Naše katoličansko i narodno osvedočenje je kak trdna pečina, na šteroj stoji Slovenska krajina i klübüje viherom stoletja. Naj pridivja nevihta nacionalnoga fašizma s strani naših sosedov, naj pribesni med nas viher brezbožnoga komunizma — narod naš bo vsikdar stao!

Zato bratje i sestre, glave vujškar. V kraj z mračnjaštvom, obvüpanjom i tožbov, kramp v roke i kladivo v pesnico, da zaiskri železo od kremena. Vsakši

na svoje mesto v slüžbi celoküpnoga naroda, vsakši k svojoj dužnosti, da si priborimo pravico bože postave!

Izpuni — brat, sestra — tüdi svojo dužnost svojem glasili, ki ti je vodnik, braniteo prijateo i glasnik! Katoličanska i narodna zavednost se kaže v dejanji. Sodeluj po svojem listi, ki ti je bio v najbolje nevarnih časaj glasiteo slovenske reči i ki zdaj obhaja 20 letnico svojega rojstva! Širi ga povsedi med sosome i znance, posebno ti mladina! Plačuj redno naročnino!

Akademik.

Žalostni Kristuš.

(Ob 1900 letnici.)

Na križopotji je stala soha iz kamna i na njoj naš g. Jezus Kristuš. Iz Njegove glave je svetla zarja razlevala srečo; nasmeh Njegovoga lica je pa razlevao pokoj i mir. Vsi ki so prihajali do križopotja, so poklekali pred Njim z mirom v duši.

Kristuš je kazao z ednov rokov na celi svet, z drugov pa na svoje srce. Vsak, ki je šo mimo Njega i je pogledno v Njegovo sveto, jasno obličje, je čüto v srci, kak, da bi njemu Kristuš kazao skoz svoje presveto srce proti nebi, z lübeznivostjov do večne sreče v raji i do blagostanja na zemli. Takšo čüdivito moč je meo Kristuš s srcem v kamenitih prsih.

K Njemu so hodili po tanače i po pomoč. Komu je prišlo v srce nezavüpanje, je samo zedhno k kamenitomi Kristuši i je že spoznao lüben i mir duše. Koga je trla žalost, je prišeo k Kristuši i njemu je bilo včasi svetlo v duši, srce se je napunilo z tihov radostjov i človek je šo potolažen od radostnoga Kristuša.

Okoli sohe je zelenelo žito po poli i štiri ceste so kazale lüdem na vse strani sveta, ki ga je Kristuš blagoslavlao, kda je kazao z ednov rokov na srce, z drugov na kraj večne sreče.

Dugo let je stao Kristuš na križopotji, i dugo let so vnožine lüdi hodile k Njemu, v svojih težkih življenjskih potrebah.

Pa je prišeo čas, kda je „črni bog“ (vrag) sejao na zemlo seme hüdobije. Lüdje so hodili vznemirjeni eden za drugim, bili so zmešani i brezi tanačov so šli po poti naprej, brez cila. I pozabili so na Kristuša stoječega na križopotji. Ostao je sam i zapuščen. Vnožine lüdi so hodile noč

i den mimo, ali nišče ne je pogledno na Njega, nišče ne poklekno k Njegovim nogam, nišče ga ne proso pomoči. Kristuš je ostao sam.

Namesto, da bi se v življenjskih potrebah obračali do Njega i hodili k Njemu po tanače, so se rajši pridružili vragi. Pa vrag jih je zapelao: prle dobri, pošteni lüdje so si zbrali oštarijo za kralstvo i vino za boga. Radostni Kristuš je postano od tistoga časa ščista potrt i žalosten. Posebno ga je razžalostilo, kda so prišli mirno pijani lüdje, šteri so strašno preklinjali. Naednok so se začnoli biti i prelevati lastno krv.

Kesno v noč je postanolo vse tiho i mirno. Okoli Kristuša pa so ležala mrtva tela.

Po tom dogodki ptiči več ne so spevali, dobri lüdje več ne so hodili po cestah i plodna zemla je počrnela — od posüšene krvi. Nastao je pekeo med dobrimi lüdmi...

Po dugom časi so se pa oglasile ptice, lüdje so pa hodili po cestah. Zdaj so se spomnili tüdi na Kristušovo soho i so začnoli romati k Njemu; a obstali so pred Kristušom začüdeni. Prle radostni Kristuš, se je zdaj priklono k zemli. Poklekno je na edno koleno, na drugo je podpro z rokov svojo glavo; na glavi pa je bila na mesto svete zarje — iz trnja spletena korona...

Zitno pole je pa ozelenelo; ceste kažejo pa lüdem pot i spomin na mrtva tela počasi izginja. Ptice pa spevale svoje vesele pesmi — samo žalostni Kristuš je šče ne zdigno svoje sklonjene glave, je šče ne odloži trnjeve korone.

Kristuš s sklonjenov glavov ža-

ljuje nad človečimi hüdobijami. Kristuš je samoga sebe darüvao i veselo vstano od mrtvih — da je odrešo rod človeči — a lüdje so ga znova pribili na križ i položili trnjevo korono na mesto slave na Njegovo sveto glavo.

Ne kadi.

Cigaretlini.

Vučenjak Humbold Aleksander je napisao: „Dve velikoga pomena rastlini sta prišle k nam z Amerike; edna je prinesla blagoslov, ta druga pa nesrečo. Rastlina blagoslova je bila krumpiš, nesreče pa duhan.“

Ta nesreča je v čemeri nicotini, šteroga ma vsakši duhan. V cigaretaj pa se te nevaren čemer zdrüži ešče z drugim čemerom, opijom. Opij je čemer, šteroga delajo iz zelenih makovih glav. V tom opiji najpre pacajo duhan za cigarete. Ka je papir tüdi škodliv za plüča i srce, vsaki človek zna, ki more dihati dim od vužganoga papira. Cigarete napadnejo grlo i šinjek. Potem napadnejo sluznice, to je tiste delce našega tela, štere delajo za prebavo hrane potrebne sline. Či teh slin ne, želodec ne more skühati hrane, človek se ne krepi. Zato je teliko sühačov med nezrelom mladinom, ar cigarete kadijo. Po draženji nikotina i opija splüjejo vü prepotrebne sline, te njim pa želodec ne küha i zgledajo kak smrt. Ne pozabimo ešče na oglikov oksid, šteri se najde v dimi duhana. Te oksid se napravi od lese-noga ali kamenoga vogelja. Peglarce znajo, kak strašno škodi te dim zdravji, peglarce, štere majo v pegli vogelje. Isti čemer je v dimi duhana, cigaret. Kem več kadim, tem več ga pride v moj organizem i tembole te oslabi. Mlado telo pa potrebüje moč, ne pa slabost, ar je čaka življenje puno nevol i težav. Zato pa dečko moj, ne navadi se kaditi. Če si se pa navado, cigaretlinov nikdar ne kadi.

Kak sta si Bistričanec i Beltinčar gučala.

Bistričanec je po nekšem posli hodo v Beltince. Gda se je vračao domo, je srečao Beltinčara, ki je šo na njive. Vzela sta se v guč.

Med gučom sta prišla na vrednika Novin, g. Kleklna. Bistričanec je pravo od njih: Nikak so mi to ne vidi, zakaj nejdejo na faro. Tam bi lejko vodili duše i dosta dobroga včinoi.

Ve vam pa predgajo po nedelaj, vas spovedavajo, prečiščavajo. Pa to vse iz same lübezni. Dohodka vas nikdar ne prosijo. Zadnjič sam jaz tüdi bio pri njihovoj predgi, zdaj jih pa ešče oprosim za spoved. Tak je odgovarjao Beltinčar.

Je to vse istina, pravi Bistričanec, pa mislim, da bi dušam ešče več hasnili, če bi šli kamakoli na faro. Beltinčar na to: Nemaš prav prijateo. Za faro trebe zdravoga človeka. Oni so pa jako-jako betežati. To prvo, ka nemaš oprav. Obrügim ti pa odkrito povem, ka g. Klekl zdaj dosta več haska včinijo dušam, kak če bi na fari bili. Te bi predgali samo svojim farnikom, zdaj nam pa predgajo deset i desetjezerim s svojimi Novinami i M. Listom doma pa šče daleč prek morja. Papa, škofje tüdi nemajo fare, profesorje bogoslovja tüdi ne, duhovniki po vozaj, bolnišničaj tüdi ne, pa mogoče tej ne hasnijo dušam? Duhovnik, ki vrejuje kršćanske liste ma teliko far, v keliko jih hodi njegovi kršćanski list. Zato so pa v vsakoj državi kršćanskih listov vredniki duhovnicje. Bistričanec je tiho postao, Beltinčar pa povedao to istinsko zgodbo vredniki Novin.

NEDELA.

Prva nedela po sv. Treh Krali.

Evangelium sv. Lük. 2.

„Gda bi bio Jezus 12 let star, gor so šli oni v Jeruzalem poleg navade svetesnjega dneva i spunivši se dnevi, kda bi se nazaj povrnoli, ostano lo je dete Jezus v Jeruzalemi i toga so ne vpamet vzeli roditeli njegovi. Misleči pa, ka bi on bio med potnimi tovariši, šli so eden den poti i iskali so ga med rodbinov i med znanimi. I kda ga ne so našli, povrnoli so se v Jeruzalem i ga iskali. I prigodilo se je: Po tretjem dnevi so našli njega v cerkvi sedečega med vučenjaki, ki so ga poslušali i spitali. Vsi pa so se čudivali, ki so ga poslušali, nad njegovim razumom i odgovori. I videvši čudivali so se. I pravila je njemi mati njegova: Sinek zakaj si nama tak včino? Ovo oča tvoj i jaz sva te žalostno iskala. I veli njima: Ka je ka sta me iskala? Ne sta znala, ka v onom, ka je mojega Očlo, moram biti. Njiva pa sta ne razmila te reči, štero njima je pravo. I šo je z njima i prišeo je v Nazaret. I bio je podložen njima. I mati njegova je čuvala vse te reči v svojem srci. I Jezus pa je rasteo v modrosti, v starosti i milosti pri Bogi i pred ljudmi.“

* * *

Prvo nedelo po sv. Treh Krali je svetek sv. Družine nazareške. Sv. evangelium nam tudi pripovedava pomembno zgodbo iz zgodovine nazareške družine, ki nekak skrivnostno meri i se nanaša na družino injeno življenje.

Družina: Oča, mati, deca..., ta mala državica v človečoj družbi, to je fundament človeče družbe, tak sv. Cerkve, kak šterešteč države. Sv. Cerkve razmi i računa z važnostjov i pomembnostjov družine i ravno zato sveti družinski spomenek: Sv. družino nazareško. S tem šče posvetiti družino i družinsko skrivnost. S tem šče skazati poštenje družinam i je povzdignoti na pravo i istinsko krščansko višino. Ar samo z dobre, poštene i zdrave družine izvira blagoslov sv. Cerkvi i človeštvu. Zdrava pa je družina, če so v družini tisti odnošaji i tisto razmerje, štero je Bog vcepil v naturo družine i družinskoga življenja.

Dva odnošaja ali dvojno je razmerje v družini. Prvo je razmerje moža i žene i drugo stariša i dece.

1-o. Mož i ženo veže v skupno življenje vezalo sv. zakona. Na podlagi Svestva stopita v skupno življenje. Da bo zakon i zakonsko življenje sveto, more biti takše, kakše žele natura zakona samoga, najpre: Verno-zvesto, pokorno i ljubavipuno. To so fundamentalne zahteve dobrega odnošaja med možom i ženov v skupnom zakonskom življenji. To žele i terja tudi sv. apoštol Paveo: „Žene bodite podložne svojim možom, kak Gospodi... Može ljubite svoje žene, kak je Kristuš lübo svojo Cerkve... vsaki naj lübi svojo ženo, kak samoga sebe. Zena pa se naj boji svojega moža!“ Ef. 5. Ljubav je tista, ki čuva vernost i pokorščino med možom i ženov. Zakon je „velika skrivnost“ po navuki sv. Pavla. Vendar denešnji svet, kak se igra s tov skrivnostjov i te sv. odnošaje može i žene smeši, vničavle i ruši v svojoj naturi družino.

2-o. „Rastita i množita se i posedita zemlo!“ Gen. 1. Zakon je po svojoj naravi določen za ohranitev i pomožitev človečega roda. I to je to drugo razmerje v družini, razmerje med stariši i decov. Stariši so v sv. zakoni dužni sprejeti deco! Samo, če majo deco, si zaslužijo ime stariš, roditelj. Potom svoje dece postane „boži namestniki“ i deca so njim dar boži. Stariši, boži namestniki majo pravico, ka dobi o od svoje dece detinsko poštivanje i pokorščino pa ljubav do roditelov po naturi i po božoj zapovedi. Z ednim z pravicami pa sveto dužnost skrbeti za telo i dušo deteta i ga vzgojiti za Boga i življenje. Deca so pa dužna vse te pravice svojih starišev dopunoti. Zato nema nišče pravice te svete odnošaje družine motiti, kaliti, ali celo raztrgavati i vničavati.

Kde se šče v družini čuvati i meti pravo, zdravo družinsko življenje mira i sreče, morajo se čuvati vsi tej družinske odnošaji, tak med zakonskimi samimi, kak med stariši i decov. Te navuk i to sv. peldo nam da nazareška sv. Družina.

Na denešnji to je 2. nedelo po sv. Treh Krali je spisao znani evang. od svatbe v Kani galilejskoj sv. Janoš v 2. podglavji. Na proj strani Novin je napisan sad toga evangeli-uma od svatb.

POLITIČNI PREGLED.

Bojna nevarnost v Aziji.

Japonska, ar ne more preživeti v svojoj malojoj državi 80 milijon ljudi, je lansko leto od Kitajcov odtrgala Mandžurijo. Zda ide en stopaj dale. Bivšega kitajskoga casara Pu Jia šče proglasiti za mandžurskoga casara i potom njega celo severno Kitajsko s Pekingom, dozdašnjim glavnim mestom Kitajske spraviti pod njegovo oblast. Če so to zgodi, Rusi ne bodo meli več zveze z Kitajskov i drugimi sosednimi državami. Zato pa želejo z Japonci sklenoti pogodbo za nenapadanje, a tej ponudbo odbijajo. Pripravljajo se na boj proti Rusom, da bi je daleč porinoli od svoje države. Zato tudi neščejo kupiti ruske železnice v Mandžuriji, štera zavolo novonastale države več nema pomena za Ruse, ar jo nova država Mandžurija močno zavira v prometi. Boj je nezogiben. Ka pride potem ponjem, sam Bog zna povedati.

Anglija — Italija.

Angleški zvünešnji minister Sir John Simon se je te dni müdio v

Rimi pri predsednici talijanske vlade Mussoliniji, z šterim sta razpravljala od tekočih svetovnih političnih pitanj, posebno od razorožitve, od nevarnosti nemškoga narodnosocializma i od rešitve podonavskih držav. Italija nikak ne privoli, da bi Nemčija pod sebe dobila Austrijo i je pripravljena to tudi z orožjem preprečiti.

Romunija.

Pisali smo, da je vmorjen romunski ministerski predsednik Duca. Zda se je dognalo, da ga je dala od Nemcov z penazi podpirana narodnosocialistična stranka, združena v društvi „železna garda“, vmoriti. Pokojni je najprej razpušto to stranko. Vmor se je določo v hiši generala Cantacuzena. Na spreved je prišlo do stojičev ljudi, sam krao Karol pa zavolo betegüvanja ne bio navzoči. Vnogo ljudi je areteranih, v državi je razglašen preki sod, vlada je odstopila. Novo vlado je sestavo Tatarescu.

Baltiške države

Litva, Latvija i Estonija so prek svojih mej pregnale nemške narodne socialiste, ki so v teh delali propagando, ka bi se združile z Nemčijov.

Španjolska.

Minolo je komaj dobrih 30 mesecov, odkar so vladali v Španiji socialisti i že so jim volitve v novembri preminočega leta prinesle popolno zgübo. Kak povsedi, se je pokazalo tudi v Španiji, da so socialisti toti dobri i močni v opoziciji, a popunoma nesposobni na vladi. Namesto, da bi računali z duševnostjov španjolskoga naroda, so se prvi den v vladi najprej spravili nad Cerkev i skušali zmenjšati njeni vpliv i moč predvsem z gospodarskimi reformami. Komunistom, ki so požigali cerkve i samostane i preganjali duhovnike, je vlada pustila proste roke. Ešče sama je sodelavala z razpuštom cerkvenih redov i z zakoni proti Cerkvi. V maji preminočega leta so ločili Cerkev od države, redovnikom je bilo prepovedano šolsko včenje i prepovedane so bile vse cerkvene dobrodelne naprave. Proti krivicam španjolskoga kulturnoga boja se je zdigno ves krščanski svet, a zavedli so se svoje naloge španjolski katoličani i so spopunili svojo organizacijo i razširili svoj tisk.

Občinske volitve v novembri so prinesle popolen poraz dozdašnje vlade socialistov. Vlada je zgübila dve tretini svojih glasov. Najsijajnejšo zmago so si pa priborili španjolski katoličani i njihov voditeo Gil Robles pri državnih volitvah.

To je končni sad dveletnoga boja španjolskih socialistov, ki so se pri tom poslužavali cele državne oblasti i so se ne strsnoli niti pred krvoprelevanjem, samo da vničijo moč Cerkve i vpliv njeni na španjolski narod. Pa bilo je vse besnenje zaman, zmagala je pravica.

Fašizem rešava Europo.

Velki fašistični svet v Rimi je pred večimi tjedni skleno, da Italija ostane v zvezi narodov samo pod pogojom, če se ta mednarodna organizacija predrugači tak, da se odpravi brezkončni govori, zmenjšajo pravice malih držav i Društvo narodov loči od mirovnih pogodb.

S tem sklepom se je Italija izjavila združeno z Nemčijov i ostalimi odstopivšimi velikimi državami i naglasila, da zdajšnje državne meje v Europi nikak ne drži za stalne. Ta izjava i njeni odmeri v mednarodnoj političnoj javnosti so očesno pokazali, da obstojata v Europi dve skupini držav, šterih prva, z Francijov na čeli, drži mirovne pogodbe za fundament mednarodne vzajemnosti i prijateljstva, druga z Nemčijov i Italijov

Včas i na glavi i pri tom zdigavala črevó kúmes. Nikši zvünejšnji pritisk je ne mogeo pripraviti tela do navadnoga zadržanja, dokeč se šatani ne šteló neháti svojija mantrnika na miri.

Pogosto, gda sta dečka ležala v posteli, sta se obrnola k steni, risala na njo pošastna peklenska stvorjenjá, s šterimi sta se potom pogučavala i igrala. Če so obsedenomi med spanjom položili čislo na posteo, se je dečko taki skrio pod blazino i se ne pokazo prlé, dokeč so čisla ne vkraj djali. Če je sedo na stouci, je stolec pogosto z dečkom vred bio od nevidne moči zdignjeni v višino, potom pa tak spuščén, da je stolec leto v en kot, dečko pa v drugoga.

Celo tudi Burnerova mati, sedeča s sinekom na isti klopi, je bila s sinom v zrak zdignjena i potom vržena v eden kot hiše, ne da bi se kaj poškodüvala. Včas i dečki telo tak oteklo, da je čüdo, ka je ne počilo, nato je začno iz sebe metati samo morsko peno, perje i morsko travo. Tudi obleč i odevka je bila včas pokrta s pérjom, štero je močno smrdelo.

Kda sta bila dečka v dvori ali v ogradi, sta smüknola pogosto z mačjov hitrostjov na najskrajnejši konec najtenjših vej, ne da bi se gda kakša vejica strla. — V hiši, gde sta se zadržavala, je tü pa tam postanolo tak strašno vroče, da je ne bilo za pre-

Sveta Družina v Kitajskoj umetnosti. Kitajci jo tak slikajo.

P. Sutter:

Šatan v Illfurti.

Istinska zgodba.

Zgled ob sedenja dveh dečkov od hüdobnoga

düha v našoj dobi.

Prestavo iz češčine Alojzij Nemec.

Novi zapletlaji.

Ednok se je tožo Leopold sestri: „Sestra, vüši mam“. Pregledala ga je i v istini zapazila na dečkovojoj glavi velko vnožino rdečih vüši. Včas i je začnola s pomočjov treh drugih oseb z glavnikom i kefov dečki čistiti glavo. Ali kemveč golazni je zčesala, temveč drugih se je prikazalo. Oča je postano nepotrplivi, i pravo: „Čakaj, šatan, jaz te s tvojimi vüšmi vred preženem“. Vzeo je blagoslovljeno vodo, poškropo ž njov dečki glavo z etimi rečmi: „Zapovém ti v imeni Presvetoga Trojstva, da dečka zapüšti.“ V tom megnjeni je vsa golazen nekam zginola. To je pomagalo tudi pri Jožefi, pri šterom se je golazen že tudi pojavila.

Če je prišo kakši obiskovalec, šteri je ne meo pri sebi nikšoga blagoslovljenoga predmeta, te njemi je navadno stanola žepna vüra i šatan se je ž njega norca delao. Gda bi ga ednok Tresch pitao, zakaj tudi njemi toga ne napravi, je djao: „Če bi le mogeo, bi ti že včino“.

Leta 1868. sta mela dečka dugši čas pokoj. Gda se je pa stiska po-

vrnola, je pitao Tresch šatana: „Gde si bio to leto?“ „Meo sam vnogo dela i dužnosti“.

„Bio si tudi na Španjolskom?“

(tam je bila te revolucija.)

„Bio i tam smo meli največ dela, tam so tudi spadnoli“.

„Pomagao si ti tudi pregnati kralico?“

„Kak pa“. — „Zakaj pa?“

„Tam je skoro v vsakšoj hiši pop“. —

„Ali jih je tam vnogo?“ — „Ja, već kak tü“.

Pravo je šče Treschi: „Če bi mogeo dobiti tebe i tükaršnjoga popa, bi šče smeo ostati. Ali ti si trdokornež, tak kak té Spitz (Spies) iz Schlettstadta i té velki momlaš“ (Martinót). „Povej mi, je li ne istina, da me Mati Boža čuva i dela stanovitnoga?“ „Drži gobec, tiho!“ je kričao nato šatan.

Drügoč je pali priznao, da je pomagao večkratnomi morilci Troppmanu pri njegovih hüdodelstvaj.

IX.

Mantrništvo dečkov.

Stanje obsedenih dečkov je biló takše, kak pravó mantrništvo. Pogled na njiva je zbüdo v človeki smilenje i grozo. V prvima dvema letoma, gda sta bilá vekši deo na posteo privezaniva, sta dvakrat ali trikrat na vöro razpréstrla noge ne naturno pred sé i je splela v vajet, tak da jiva je ne bilo mogoče zravnati. Naednok pa so se noge kak blisk brž razletele.

pa drži mirovne pogodbe i njihovo delitev držav v premagance i zmagovalce kak največjo zapreko mednarodnoga mira.

Izjava je pripomogla k razvoju mednarodnoga življenja i kempir se mora pokazati, ali vodi ta v istinski mir ali v nove bojne nevarnosti. Držstvo narodov je bilo v svojem delovanju zadnjih let nedvomno brezi večjih uspehov, a tomi se nesmislo čuditi, ar ne so bile v njem en čas Nemčija, Rusija, Japonska i Amerika. Dnes stopa Francija s svojov mednarodnov politikov, ki jo je zgradila na podlagi mirovne pogodbe, še zmirom v naprej. Pred njo pa sili Italija s svojim mednarodnim načrtom, šteroga pa dosledno prikriva. Z njov širi fašizem — nacionalna država — pitanje zagotovitve mira v Evropi i sveti pa skuša rešiti po svojem. Svet je na rešitev lahko radoveden, vej zavisi od nje končna usoda fašizma samoga, ki se z neuspehom na tom poli izključi sam.

Nemčija stavla Franciji pogoje.

Hitler i Mussolini odklanjata Držstvo narodov i iščeta neposrednoga sporazuma z državami. Nedavno je Nemčija stavila Franciji sledeče pogoje za sporazum: 1. Jednakopravnost v vojaškom pogledi. 2. Vrnitev Posaarja brez glasovanja i odkupnine rudnikov. 3. Nevmešavanje Francije pri nemških pogajanjih z Belgijov i Polskov. — Francija se je izjavila proti tem pogojom, ar nemre postati neverna svojim zaveznikom iz svetovne bojne, ki znajo, kakša nevarnost za svetovni mir i slobodo je Nemčija v bojnih čeladah i oklepih.

Irska ne popuсти.

Boj irskega naroda za neodvisnost od Anglije trpi že dugo zgodovinsko dobo, ar Angleži prav trgovsko izkoriščajo to deželico, ki je v večimi katoličanska. Lani so si Irce pod vodstvom odločnoga De Valera priborili pravico angleškoga dominijona, zdaj pa zahtevajo popuno politično neodvisnost. Angteški parlament ogromnoga bristkoga kralstva, je na zahtevo zagrozio, da izžene vse Irce iz svojega ozemlja i naj je prehrani Irska sama, Irski pa napove gospodarski boj do skrajne meje. Pač prava velekapitalistična politika, ki Angliji ne v čast!

Sovjeti na deli.

Ruski zvünešnji komisar Litvinov se je po podpisu prijateljske pogodbe z Amerikom podao v Rim i tam obiskao Musolinija i krala. Italiji je dosta na tom, da vtrdi zdajšnje slabe vezi med Rusijov i Nemčijov i rimski pogovor je bio posvečen predvsem tomi

pitanji. Z druge strani se čüje, da ščejo Sovjeti redne odnošaje meti tüdi do držav Male zveze. Poprek vtrjeni položaj v Evropi bo njim dobro služio proti sovražnim Japoncom.

Jedro evropskoga pitanja

je po mnenji angleškoga državnoga podtajnika Edena v tom, kakši so odnošaji Nemčije do sosednih držav. To pitanje odnošajov stoji nad onim razorožitve i mednarodne varnosti. — Jasno i dobro povedano: Nemčija je v osrečji Europe — tak trdijo Nemci — zato pa nosi tüdi največ odgovornosti za mir i zložnost v Evropi.

SLOVENSKA KRAJINA.

Naročnikom i širitelom! Naročniki! Do konca januara si stalno premislite, da li te meli Novine, ali ne. Plačate proti 2 Din. vsaki mesec. Širitelje! Pred koncom januara samo tak javite notri število Novin, če je to vekše, kak je lani bilo. Če je vednako ali menše, ne trbe pred koncom januara javiti. Vsakoj hiši pokažite Novine i povejte, da se mesečno 2 Din. plače za nje. Na konci januara so dužni vsi širitelje javiti, keliko naročnikov majo. Javi se vse v Črensove.

Streljeniva sta dva tihotapca iz M. Nedelje pri Gederovcih, šteriva sta švercala saharin pa cigaretni papir. Eden je k mesti mrtev, drugi pa ranjen pa se vrači v sobočkoj bolnišnici.

Dolnja Lendava. Podnačelnik, Dr. Otrin, je premeščen z Lendave nazaj k bavskoj upravi v Ljubljano. — Pisarno odvetnika dr. Černeja je küpo mladi odvetnik dr. Stupica, ki se je priselo v D. Lendavo. Dr. Udé, pomočnik dr. Černeja se zato zdaj odselo z D. Lendave.

Hotiza. Pri nas je nastavleno „katoličanstvo v djanji“. Ma tri odseke. Eden bo skrbo za razširjanje dobrog tiska, drugi za siromake, tretji pa za krščanske pokope.

Zaprti je v Lendavi Horvat Paveo iz Bratonec zavolo nekših v Ameriko poslanih pisem, ki so političnoga značaja. Horvat Paveo je bio predsednik prekmurskoga dobrovoljskoga društva i član narodne odbrane. Za vsebino pisem se ne, ve i za to tüdi ne, jeli se za krivca spozna Horvat Paveo, ali ne.

Beteg upravnika Novin, g. Edšida je neozdravliv. Raka ma v želodci. Operacija več ne more pomagati. Vernoga našega pomočnika je njegova tivaršica z Ormoža spravila domo v Soboto. Tü de sirmaček prenašao mirno svoj križ, dokeč njemi

Tak visiki so mednarodni dugovje.

Predsednik amerikanske zveze inozemskih vüpnikov navaja v posebnoj knigi, da bodo z začetkom l. 1934. znašali mednarodni dugovje 22 milijard, 300 milijonov dolarov. Izračunano na vsakše človeče bitje, može, žene i deco vseh narodov i vseh jezikov, pride na vsakšega posameznika 12 dolarov toga svetovnoga neizterljivoga duga. Pri tom je pomisliti, da so se vse države pravno obvezale te düge poplačati. — To je sad gospodarskoga kapitalističnoga reda, ki je vničo vse, a sebe tüdi.

dober Jezus ne da za njega nebesko plačo. Ar je g. Edšid v velkom siromastvi po familiji i zatogavolo, ka ne šla redno notri naročnina i ne mogo zato redne plače dobiti, v božem imeni pozivamo vse stare dužnike, naj plačajo taki svoj zaostali dug, ka mo mogli tomi teškomi betežniki zaostalo plačo nakazati. To je vsakoga dužnika sveta dužnost.

Bratonci. Tožba je vložena na sodišče zavolo ognja, šteri je vpepelo hišo banskoga svetnika g. Erjavca pred desetim leti. Kak smo zvedeli, dozdaž ešče krivda za nikoga ne dognana.

Kemal paša,

gazi, predsednik törške republike, ki je v 10 letaj preosnovao törsko državo kak europske i odpravo žensko robstvo, törsko nošo i pisavo.

Ivanjčarom. Z Vančavesi nam eden piše, ka prej vsi odpovejo Novine i M. liste, če da je trbelo naprej plačati. Mi odgovorimo, ka po pravici se nikdar naprej ne plačüje, ar se papir i düge tiskarske potrebčine prle naročijo, kak se pošle naročnina. Ob drugim pa vsaki človek, ki lübi pravico, ne bo trpo, da bi što meo stroške za njega volo, on pa te ne bi proti povračüvao. Odtrüda pa tak ne gučimo. Zato kak vseh, tüdi Ivanjčarov se tiče, ka mesečno morajo proti plačüvati i

obkno i vido Klementovo ženo, sedemkrat lepšo, kak tisti den, gda je povedala trdo prisego.

Poleg nje je sedo sinko edinko, sedemkrat vekši i lepši kak tisti den, kda ga je mati držala v mehkom naročji pred podobov bajkovske Matere Bože.

Nova miseo je šinila vrageci v glavo. Prijateo viher, šteri se je prikradeo za njegov hrbet, je vido to miseo i se je strašno zasmelao. Te smeh je štirnajstkrat obkrožo hižo zidara Klementa, streseo je okna, dirkao po rouri, raztrgao je slamnato streho i preobračao napunjene kukorčnjake.

Sinko edinko je čteo iz knjige: — Zdrava Marija, milosti puna —

Dale je nej mogeo, prestrašo ga je viher. Oči so njemi postale motne, jezik lesen, krv je zbežala iz okrogloga obraza i dete je trepetalo, kak sühi list če se jesenski vütrič poganja v goščo.

Kaj ti je sinko? ga je spitala i božala prestrašena mati. Ali dete je moulčalo. Na pol mrtev sinko edinko je s svojimi ugaslimi očmi gledao proti okni i samo on vido kak se reži z na široko odprtimi vüstmi vragec, grda velka žaba vzelenoj močvari.

Tam je, tam, bi rad pokazao i povedao materi, ali jeziček je odpovedao. Odpovedale so tüdi noge i dete se je zrüšilo, kak se zrüši ptičica, če njoj lovec prestri mlado srce. (Dale.)

eden v njihovom imeni nema pravice gučati.

Prepovedan obisk krčem. Sresko načelstvo v Dol. Lendavi objavlja, da je na podlogi razsodbe okrožnoga sodišča v Maribori od 16. sept. 1933. št. VII. K. zp 1084. prepovedano Zadravec Matjaši roj. 21. nov. 1896 pod Lipov, zahajati v krčmo za dobo 2 let t. j. do 16. oktobra 1935. Po 268 § k. z. se kaznüje vsaki, ne samo gostilničarje in kavarnarje z zaporom do 6 mesecev i v penezaj do 5000 Din, ki bi njemi dao opojne pijače.

Nedelica. Na Števanje je bila v Turnišči v krčmi bojna. Zbili so se stari sovražniki, Gumilički i Nedelički dečki. Najbole sta obredila Petek Jožef iz Gomilic, ki je dobo 13 ran z nožom pa Čeh Štefan iz Nedelice. Bitje je bilo tak divje, da je eden zgübo celo deo vüha i da so drugi den lüdje, ki so k meši šli, najšli telko sedene krvi, da so si zgučali: tü so pa marše zaklali. V boj so segale tüdi ženske. Ena je prej celo z nožom smicala. Preiskava dožene, kak se je godilo. Sta bile obe krvavivi i edna je celo robec zgübila. Edna je z Gumilic, druga pa z Nedelice. Žandarje so od junakov razbijajoč vkraj vzeli 5 nožov, lüdje so pa ešče 2 sledkar najšli. Ednoga na dve ostrici, drugi je pa büo šošarski kneip. Glavni krivec je alkohol. Drugi zrok je, ka ta mladina ne član nikšega krščanskoga društva. Najvekši vzrok pa je slaba domača vzgoja.

Zahvala. Hranilnica in posojilnica na Cankovi je naklonila Martinišči v M. Soboti kak novoletno darilo 250 Din. Veleuglednoj upravi posojilnice, posebno pa njenomi predsedniki vlč. g. kaplani Safošniki se vodstvo Martinišča za te velikodušni dar najiskrenej zahvalüje. Boži blagoslov naj sprejaja naše dobrotnike v novom leti!

Zahvala. 19. nov. so nabrali družbanje na gostüvanji pri Rüžiči v v Satahovcih 51:50 Din. za Martinišče. Gda se vrlim dečkom za njihovo lübezen iz srca zahvalüjemo, prosimo tüdi düge dobre lüdi, da se ne spozabijo z Martinišča nego ga po močeh podpirajo, da ne obnemore v teh težkih časaj.

Gornja Lendava. V zadnjój številki „Murske krajine“ smo čteli, da se v Gor. Lendavi namerava ustanoviti Mlekarna na veleposestvi g. Haternera. To pa samo, če bodo okoliški kmetje cuj pomogli okoli 300 litri mleka dnevno. To miseo mi prav lepo pozdravlam, liki samo tisti — krat, če se v istiniti. Že pred 5 leti si je okolica kmetskoga stana od toga razgovarjala, da bi dobro bilo nastaviti Mlekarsko Zadrugo. Da pa, žali Bog, niti ne prišlo do začetka. Mogoče, da zdaj, če bo zaistino začelo veleposestvo, da pride do istine. Smejšno je pa od dopisnika „Murske Krajine“, ki pravi, da se bo Mlekárna samo te postavila, če ne bodo Gornje Lendavski „modrijaše“ delali kakše zapreke. Mi bi radi znali, što so tisti modrijaše? Ali so to kmetje ali pa trgovci ali urádniki? Po našem mišljenji, nikak ne morejo biti to kmetskoga stana i to zato, da kmet dnesden bole čaka, dá bi mogo ka odati, kak što koli, da bi tak prišo do kakšega dinara, da bi si küpo najbole potrebne reči: sol, petrolej, obleko itd. Dobro je nam kmetom že znano, da samo tisto odamo, ka se ešče odati da. Pa šče to moremo po nesramnoj nizkoj ceni odati in za küpcem oditi pa prositi, da blago küpi. Pa se ešče itak podstopi dopisnik M. Krajine tak javno i nesramno povedati, ka so v Gornjoj Lendavi „modrijaše“. Tomi gospodi so gvüšno neznane razmere v Gornjoj Lendavi. Prežalosten ino zaduženi je kmečki stan, šteri den za dnevom čaka, gda pride ednok pali čas, da bo ležej odao trdno pridelane pridelke. Pa se itak najde človek, ki vüpa tak grdo povedati, ka so tü modrijaše. Mi z toga sklepamo, da na kelko dopisnik dopisa M. Krajine misli Mlekarno napraviti, natelko jo pri drugoj strani rüši i podria. Naša miseo je, če što misli ka napraviti v občo korist, naj okolico prle podvči i njej razloží, zakoj se ide i kakši hasek bo to melo. Naj se pa ne norčari z G. Lendavčarov. Tomi dopisniki M. Krajine povemo samo ešče to, da če v njemi drugi to

nesti, četüdi je tam ne bilo péči. Če se je što nad tem čüdivao, se je šatan zasmelao i pravo: Jeli, jaz znam dobro zaköríti, pri meni je toplo!“

Mati, štera je spala v toj hiši, je pogosto ne mogla zdržati zavolo vročine, dokeč je ne stanola i posteo i sebé poškopila z blagoslovenov vodov. Komaj zdaj je nastanola navadna toplina i je mogla z nova spat. To se je vnogokrat prigodilo tüdi sestram dvorjenicam. Kak mora teda mučiti v pékli ogenj božih čemérov zavržene angele! Što se tü ne bi sode mogeo izdržati v pekočem ognji? Što z vas bo mogeo prebivati v večnom ognji? (Lz. XXXIII., 14.)

Dobrima niederbranskima sestrama je bila oskrba dečkov precí trdno i težavno delo. Nevidna roka je dostakrat brž raztrgrla zaveze (zaslone) i sama posebi močno zapreta okna so se razletela z groznov naglicov, brž na to so bili razmetani i se vrteli i pelsali po hiži stolci, stali i drugo pohištvo, zatem pa se je začnola trošiti cela hiža v temelih, kak pri velkom potresi.

Če je pohodo obsedeniva dühovnik ali goreči katoličanec, sta zbežala dečka z največšov naglicov pod sto ali pod posteo, ali pa sta skočila skoz okno. Če pa so se prikazali tak zvani liberalni (kristjani) kršćenice, sta pokazala veliko veselje i kričala:

„To je naš človek. Takši bi mogli vsi postanoti, pa bi bilo dobro.“

Gda so pripelali Leopolda v zavod Saint-Charles, je šatan tri dni ne spregovoro reči. Šče komaj štrti den ob osmih večer je zakričo: „Zdaj sem tü i mam velke čemére“. — Sestra, štera je verostüala, ga je pitala: „Što pa si?“ — „Jaz sam gospodar tmice“.

Julij Kontler:

Kapelica na sühoj skali.

IV.

Vrag je poletio na süho skalo. Ne skrivoma, naj ga nišče ne zagleda, je mero širino grajskoga zidovja. Naj si je postavio palico kama šteč, je kazala štiri metre širine.

— Proti takšemi zidovji ne bo opravo nikaj moj prijateo viher, si je mislo vragec i tak so sede skrbi na njegovom obrazi, kak düge vrste globokih i čarnih güb.

— Človek premaga vruga! — se je smejala süha skala proti peklenščeki. Vragec je pogledao okoli sebe, iskao je, što ga zasmehüje.

— Človek premaga vruga, če je trde vole in vere! je zakričala bela pečina ešče bole glasno.

— No, vidli bomo, če je istina, — se je oglasio vrug, košati rep je stisno med noge, zvio se je v klobčič i pognao po strmini dol v ves, v vesi do Klementove hiže. Polükao je skoz

povedali, je njemu vse odpuščeno. Če je pa pismo iz svojega osvedočenja, je zadosta žalostno, da mammo esče takše ljudi med nami. — Bačič Franc.

Dražbeni oklic. Dne 22. januarja 1934. ob 9 uri dopoldne se bo po čl. 40. zakona o posesti in nošenju orožja odnosno po § 35 pravilnika za izvrševanje tega zakona vršila pri tuk. uradu (pisarna) javna dražba zaplenjenega orožja in municije. Opozorjam vse reflektante oziroma licitante, da imajo pravico v smislu navedbe ministrstva za notranje posle z dne 6. X. 1933, II. Br. 33442 licitirati samo one osebe, ki bodo imele nabavno dovoljenje. Pri licitaciji za lovske puške je potrebno še posebej, da bo imel licitant izkaznico o članstvu pri Slovenskem lovskem društvu. Kdor hoče licitirati naj si takoj preskrbi nabavno dovoljenje, ker se brez tega dovoljenja nikdo ne more udeležiti licitacije.

Sreski načelnik: Lipovšek s. r.
Črensovci. Na Treh kralovo po večernici so v Našem Domu nastopili pesmarje gasiliskoga društva z Odranec. Spevali so dobro. Vodo jih je brat polanskoga organista, g. Balažič Franca, ki je tudi izvršil orglarsko šolo v Celji. Obisk je pa bio slab, ar ne bilo agitacije. — Prestavo se je na Treh kralovo v cerkvi novi g. kaplan Bejek. Z prvim govorom je pridobil srca vernikom. Drugi den je obdržal prvi sestanek dečkov, zbranih v kat. akciji. Prišlo jih 20. Zlúbili so ga i se vüpa-mo, da ga bodo poslušali, dostakrat hodili k spovedi i prečiščavanji pa celi šereg mladine spravili v te lepi Kristušov tabor.

Gospod Godina misijonar, rav-niteo misij. tiskarne v Grobljah so ozdraveli. Na plüčaj so zbetežali i čuvali posteo. V njihovoj misijonskoj tiskarni damo štampati naš kalendar. Nam pišejo, ka so se že skopali z betega i bodo še ponoči delali, naj kalendar kempirle dogotovijo. Prle so ne meli penez, ka bi delavce plačali, zdaj, da so dobili od nas peneze, bo delo hitro šlo naprej.

Ropoča. Hari Mihal, kovač naš dugoletni naročnik je po kratkoj boleznj vmro. Zapüšča ženo i troje dece. Zračamo ga v molitev naših naročnikov

Zaprite dveri!

... Da, že med decov lejko najdemo vse to, kaj loči nas, odrasle. Siromak, kmet, delavec na edno stran, srečnejši, bogatin na drugo stran. Kaj je to, gda nam je eden Bog? Kaj nas briga, da nas veže vse eden i isti materni jezik? Kaj se brigamo za to, da smo sinovi i hčere edneiste velke družine, države? Bogatstvo i siromaštvo ste postavile svoj plot i za tem plotom se zbira-mo, mrnjavimo eden na drugoga, püstimo, naj nas požene v človeka ne vredne grehe mrtvo srce.

I zakaj vse to? Zakaj smo zablodili na to trnjevo pot? Lejko povemo (istina brezi haska!) samo zato, ar bi većina ljudi najrajši ravnala, dela, pravoga, žmetnoga dela se pa boji. I tej pokvarjenci, štere je napojila žela po oblasti, v svojoj strašnoj slepoti zapirajo pot do ustvarjajočega dela tüdi tistim poštemim, šteri bi radi delali. Od sloge, od lübezni predgajo i pišejo, mislijo pa na dobiček, na hasek, šteroga nevsmileno iztisnejo iz krvi sočloveke, če je te slab, ali v svojoj dobroto popüstliv.

Lüdje, šteri v toploj sobi sedijo i ne vejo kakšo hrano i pijačo bi si dali na stol, ar njim, sitim črvatüloom, nikaj ne diši, ščejo predgati od sloge, od bratovske lübezni; ali kak rdeči purani se steple od čemerov, če lačen siromak ne prečte cedale na dve-raj „Beračenje je prepovedano!“ Dobro plačani manjace se ponüjajo za odrešenje sveta, lüdje, šteri ne vejo kaj je trpljenje, kaj je bridka skuza, od štere je sveteo obraz matere, kda more lagati svojemi deteti: „Vütro, mali srček moj, vütro nam atek zagvišno prinesejo krüja...“

Istina je, sveta istina, človek je človeki vuk. Ta strašna istina klonka, brat moj, tüdi na dveri tvoje poštene hiže. Prvič tiho, ponizno, sledi vsikdar bole glasno, na konci, kak da bi orjaške skale metali v sühi les. Nega i nemremo meti lepše novoletne žele od te: „Bog nas vari, ka bi v novom leti prosto pot najšla ta grda istina tüdi v naše domove.“

Pred tov strašnov istinov — zaprite dveri!

Misijoni.

Stoletnica.

Več držav ma zvün i prek svojih mej tüdi kolonije ali naselbine. V teh so većinom bili i so šče v velikoj meri nevučeni prle celo divji narodi. Te siromaške, divje, nevučene narode, kak Črnce, Indijance itd. so njihovi gospodje dostakrat oropali, je odavali, pobijavali i hüjše ž njimi ravnali, kak se ravna z nemov živinov. Jedina, ki je pomilüvala, tolažila te narode i njim prinašala, ne pa odnašala, je bila katoličanska Maticerkev, ki je po Kristušovoj zapovedi od negda i prva glasila njegov evangelium, to je njegov „veseli glas“ tem i vsem narodom.

Glejmo zdaj sade, štere je obrodila gorečnost Kristušove Cerkve v misijonaj. Leta 1833. je pozvao Morris škof na otoki Mauritijsi Očo Mllathorne, naj pride v njegovo škofijo misijonarit. Ta škofija se je razte-gala na Australijo, Oceanijo to je na vsa dežele v morji Oceani i skoro na celo Afriko. Lejko pravimo, da je obsegala pol sveta. Ja te velikanski svet i neštete milijone njegovih poganskih prebivalcov pa škof Morris ne meo več, kak samo dvajseti dühovnikov.

I dnes, po sto letaj ka je v teh deželaj? V Afriki zvün Egipta je 221 püšpekij, 700 redovnic, 26.678 misijonskih postaj, 237 domačih redovnikov, 1895 domačih redovnic i šest milijonov katoličancov. Na vsakoj misijonskoj postaji je pa katoličanski dühovnik misijonar.

V samom belgijskom Kongo-i pred 50 leti ne bilo niti ednoga katoličanca. I dnes? Dnes tam 719 dühovnikov vodi katoličance, šterih je eden milijon že, 700 jezero se jih pa pripravla na sprejem svetoga krsta.

V Urunoi i Kenvi se jih je teliko priglasilo za sprejem sv. krsta, da zavolo pomenkanja dühovništva morejo duže vremena čakati na to blaženo vüro dühovnoga prerojenja.

Pred 40 letami je nekoliko katoličanskih redovnic obiskalo krala države Dahomey. Njegov dvor je bio nacifran z neštetiimi človečimi glavami i kostmi, štere je krao dao spoklati. Na čast redovnicam je plesalo štiri jezero plesalk. I gda so se sestre poslovile od krala, je vsaka dobila za dar edno robkinjo. I te so prinesle veliko slo-sloboščino Kristušovo svojoj deželi. Dnes je Dahomey krščanski. Na misijonskoj razstavi v Parizi pred letom dni približno je bio navzoči tüdi krao iz Dahomey, katoličanski krao z svojim katoličanskim dvorom i je javno priznavao svojo vero z celim svojim dvorom, gda je z njim poklekno pred Najsvetejše i molo Jezusa v belojoj hošljij skritoga.

V Indiji je pred sto leti bilo samo okoti tristojezero katoličancov, dnes jih je z katehumani vred okoli štiri milijone. Katehumani so tisti poganje, ki so se prijavili za sprejem sv. krsta a neso ešče kršćeni. Tü je 54 škofij, 3970 dühovnikov, 5823 misijonskih postaj, 2000 domačih dühovnikov, 5035 domačih sester, 919 bratov, 429 domačih bratov.

V Kini odtistimao, ka májo domačega kitajskoga škofa, več ne držijo kristušove vere za vero Euro-pejcov i se zato nage širi. Tü je 117 püšpekij, 3798 dühovnikov, 402 brata, 4235 redovnic, 18000 misijonskih postaj, 1563 domačih dühovnikov, 179 domačih redovnikov, 2833 domačih redovnic, dva milijona 500 jezero katoličancov i 150 jezero katehumenov. V varaši Shansi je 7000 prebivalcov. Z med teh jih je zdaj 5000 prosilo kitajskoga püšpeka Tchanga, naj jih okrsti.

V Japani z korejov je 15 škofij, 400 dühovnikov, 192 redovnika brata, 1067 misijonskih postaj, 912 redovnikov, 14 redovnikov domačinov i 537 redovnic domačih, 207 jezero katoličancov i 3275 katehumenov.

Na Malajskih osredkaj brez Filipinskih otokov, ki so većinom za katoličanci, je 11 škofij, 270 dühovnikov, 200 redovnikov bratov, 950 redovnic, 14 redovnikov domačih, 122 domačih redovnic, 506 misijonskih po-

Advokat
**Dr. Štupica
Marijan**

naznanja da je odprl v Dol. Lendavi svojo **advokatsko pisarno** in da je bil imenovan za prevzemnika pisarne Dr. Černe-ta Ferda, bivšega advokata v D. Lendavi, 2-1

**IZREDNA
PRILIKA.**

Pri peči znamke

„ZEPHIR“

dobro ohranjene, šesko-ro nove, po ugodni cenj na prodaj. Poizve se v **MARTINIŠČU** v Murski Soboti.

staj, 247 jezero katoličancov i 33 jezero katehumenov pa 50 milijon poganov.

V Oceaniji je 19 škofij, 400 dühovnikov, 265 redovniških bratov, 841 redovnic, 1700 misijonskih postaj, 12 domačih dühovnikov, 32 domačih redovnikov, 247 domačih sester, 350 jezero katoličancov i 15 jezero katehumenov na dva milijona stanovnikov.

V tom stoletnom napredki katoličanskoga misijonarenja vidimo veselo sliko. A če jo malo bliže pogledamo, je li žalostna. Zakaj? *Zato ka sta samo dve petini človečanstva kršćeni, tri petine so ešče poganske*, ešče ne poznajo Kristuša Odküpitela. Kristušova zapoved: Žetva je velika delavca je malo, prosite Gospoda, naj pošle delavce vu svojo žetev, ešče zmerom glasno kriči: Moli i darüj za povrnenje poganov.

Po državi.

Kratki glasi. V Južnoj Srbiji so povodni napravile vnogo kvara, v većih mestih je polski pov vničen. Na novo let je med grmlenjom takši dešč šo, da je cela pokrajina postala edna sama voda. Reka Vardar je močno narasla. — Zavolo velike dače navržene na automobile so vnogi odpovedali svoj ovto i ga dali plombirati. V Zagrebi jih je 200 odpovedalo avto. — V Ljubljani je nastavlana nova župnija v Bežigradi, štero vodijo frančiškani. Privi župnik so našim amerikancom dobro poznani g. Zakrajšek. — Deset mesečno vozo je dobo na kranjskom V. D. dečko, ar se je na gostüvanji pod okmi s dečki zbilo i ednoga smrtnonevarno rano. Bitje je bilo tak strašno, da se je svatbena hiša trosija od njega. — Vuka je zgrabo v vesi Mirnici na Srbskom kmet Dimitrijevič v nalečeno past mesto zavca i lisice. Vuk je past odvleko za za sebov č šumo i vse zobe spotro. gda je grizo žetezo, naj bi se mogo osloboditi. Dva bratanca kmetoviva sta šla za sledjov i njima je vuk na hrbet skočo. K sreči ne meo zobi i jiva je samo z čelüstijov spraskao. Gda sta bliže k hiši prišla, je stric strelo vuka oba dečka sta od straha omedlela. — Dva dečka so prijeli orožniki poleg Ljubljane, steriva sta kovala 20 i 50 dinarske novce.

Okoli po sveti.

Povrnenje. Japonskoga poslanika v Parizi, Satoha, obe hčerki sta iz poganske vere stopile v krilo katoličanske Materecerkvi.

Velika nesreča. V rüdniki Nelson na Češkomo je nastala velika eksplozija. Vse rüderske zidine so se porüšile, 128 rüdarov je mrtvih.

Kratki glasi. V Ameriki se je nastavila kmetska stranka. — V Kali-

OSLOBOJEN
od vseh mok

OVAPNENJA ŽIL!

Gospa B. K. iz W. piše nam:

Zdravje mojega moža nebi se mogla brez Vašega zdravlilnoga i zaistino čüdivitoga sredstva ni zamisliti. On je skoro niti hoditi ne mogeo, gučao je jako slabo i ne je bio v stanji, da jasno misli. Zdaj razumo guči i dela duge poti i izlete brez poteškoč.

Zahvalimo se najlepše i najsrčnej!

Znanstveno razspravo od toga domačega pitnoga zdravljenja posle na želo

POPOLNOMA BREZPLAČNO

pošta:

GEORG FULGNER, BERLIN-NEUKÖLLN,
Ringbahnstrasse 24. Abt. P. 95.

Pošta.

Tatar Marija, Dolič, 17. Mi na tisti naslov pošilamo hčeri naše liste, kak ste nam ga vi napisali. Pošlite nam njeno pravo pismo iz Francije, da mi preštemo naslov s kuverte.

— **Franc Perkič, Baslieux.** Naročnino sprejeli i razdelili po Vašoj želi. Molitveno knigo naskori dobite. — **Kelnarič Ivan, Sv. Vrban p. Štrigova.** Novine i M. List s kalendarom stanejo 45 Din, letno na posamezni naslov. L. 1931 ste vse plačali L. 1932 ste dužni ostali 1850 Din. L. 1933. ste ešče dužni 25 Din. Za letos pa vse. Dobite položnice pa plačü te po mali. Kalendar je brezplačen. — **Mlinarič Štefan, Štrigova.** Za lani vse plačeno. — **Tkalec Martin, Malo Knežovo.** Pismo i peneze sprejeli. — **Škaper Treza, Dolič.** Naznanite nam, kakšo knigo ščete dobiti. Kda te v M. Soboti hodili, zglasite se v Križova ul. 4. pa jo tam dobite. — **Anton Holsedl, Gerlinci.** Za Novine je vse plačeno na lani, za M. list je duga 15 Din. Za molitveno knigo z velikimi literami pišite na naslov „Katoliško tiskovno društvo Ničman, Ljubljana.“ — **Ivan Peršak, Robadje.** Bomo govoril z Tkalkov. Za novine ne ste nikaj dužni. — **Majc Karol, Dolič 70.** Za volo betega smo ne včasj mogli naročiti knjig. Zaj je že gotovo mate. Sv. meša je vpelana i se bo služila. Javite nam, kda dobite knjige. Peneze smo sprejeli. — **Bobovec Andrej, Mostje.** To je velika lübezni, č Vas je posojilnica 3 leta čakala na obresti pa šče zdaj čaka na 500 Din obresti.

Cene.

Pri zrnji nega posebne spremembe. Mlini so poskrbljeni, majo veliko zalogo, zato niti ne delajo vnogi. V **Novom Sadu** je cena pšenice od 92 do 95 Din, kukorice stare 70—75 Din, nove süšene 64—6750 Din. Cena pšenične mele 180—200 Din po 100 kg. V **Ljubljani** pšenica 140—14250 Din, stara kukorica 125—12750 Din, nova süšena 115—11750 D. Mela 245—260 Din. po 100 kg. — Cena naših svinj v Beči je 9—13 Din. — Cena zrnja ide gor.

Dobijo se vsakovrstne mrtveče trüge pri **Šebjanič Jožefi stolari,** v Črensovcih.

K odaji je v Črensovcih prvovrstno seno i fina detelca, drugovrstno seno, pšenična, ržena slama pa ovsene ščelinke ali otepine. Vsega je do 300 metrov, 250 metrov krme i 50 metrov slame. Zgласite si na vredništvj Novin v Črensovcih vseli predpoldnom. 3-2